

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedezmény.

Nyiltér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legelőször postai-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Utálatos élősdiek.

Rimaszombat, 1908. márc. 6.

(B.) Brr . . . ! Az ember hátán végig fut a hideg, ha csak leírva is látja e szót: *poloska*. Az állatvilágnak ez undorító élősdijétől mindenki szabadulni, menekülni igyekszik. Nem csodálkozhatni rajta, mert a poloska rendesen békés nyugalmából zavarja fel az embert, vagy a nyugodni térőt gátolja meg a pihenésben. Szóval a poloska, a hol megfészkel magát, ott nem enged nyugodni senkit, telhetetlen, kéjvágyó szervezete kiszívja vérünket, felzavarja nyugalmunkat.

Brr . . . ! Csunya állat a poloska! Hogy megszabadulj tőle, igyekezzel hatalmasabba keríteni, megölni. Akkor is mit értél vele? Magad piszkítod be vele s kellemetlen büzét órákon keresztül érzed. Undorító állat bizony a poloska! Ha élve hagyod csip, sanyargat; ha megölnöd bűdös.

Sajnos, hogy a *poloskát* megtaláljuk a *társadalmi életben is*. Ott vannak ők elbujva az élet minden mozgalmában. Köztereken, kaszinókban, körökben hangosan deklamálnak, tetteiket az önzetlenség, a humanizmus mázával vonják be, s ha sikerül egynéhány ártatlant, kishitűt karmaik közé keríteni, akkor az a megromlott erkölcsi légkörökben a társadalomra nézve elveszett.

Azonban most egy más alfaj, a *társadalomnak legundorítóbb, legmegvetendőbb élősdieiről, poloskáiról: a névtelen levélírókról* kötelességgem egy pár szót írni.

Nem örömet pocsékolok tentát e megvetendő poloska-fajra, azonban a lelkiismereti kötelesség kényszerít, hogy felemeljem e helyen is szavam, s tüzzel-vassal megindítsam a hadjáratot a *névtelen levélírók*, a társadalomnak e minden erkölcsi érzék nélküli tagjai ellen.

Városunkban a névtelen levélírás ismét lábra kapott. Már évekket ezelőtt keringtek a piszkos levelek, a melyekbe bizonyos lelki szegénységben

szenvedő ugynevezett alakok, rakták le lelki fotografiájukat. Egy darabig szüneteltek, helyesebben mondva csak szörvanyosan jelentek meg névtelen levelek, míg azonban egy esztendő óta a társadalom poloskája, bűzhödt odujából nagy rajban bocsátja utra szörnyszülőiteit, hogy feldulja azokkal ártatlanok nyugalmát, családok békéjét.

Nem utálatosabb, megvetendőbb a társadalmi poloska, mint a természetrajzban is ismeretett kollegája? Hisz ez utóbbi az embernek csak a vérét szívja ki, s egyszerre csak egy ember fizikumát támadja meg, míg az undok *társadalmi poloska* egy-egy gyalázatos levelével egész családok békéjét dülja fel, egész családok lelkületét zavarja meg.

Nap-nap után jönnek a panaszok. Most ez a fiatal leány, fiatal ember, majd az a család kapott gyalázatos névtelen leveleket.

Olvastam azokból egy-párat. No! hát azt mondhatom, megborzadtam minden egyes sorától. Hogy egy emberi lélek az erkölcsi súlyedések oly alacsony fokára jusson, az már igazán kétségbeesztő!

Annál inkább kétségbeesztőbb, mert ez a társadalmi poloska, a kítő a most keringő névtelen levelek származnak, nem nord *nadrágot*, hanem *szoknyát* visel, helyesebben — nem a *férfi*-, hanem a *nő*-nemhez tartozik.

Megborzad az ember, ha arra gondol, hogy egy női lélek annyira tudjon súlyedni, hogy olyan levelek elküldésére szánja rá magát, mint a melyeket kézhez kerítettünk s a melyeknek alapján *megállapítottuk a megromlott lélek személyiségét!*

Kedves névtelen levélíró! Szálljon magába s térjen meg. Javuljon meg s a maniatikus módon irt levelezésekkel hagyjon fel.

Hagyjon fel, saját érdekében mondom és figyelmeztetem. Az Ön kiléte írás-szakértők és

egy lerendelt detektív nyomozásai alapján meg van állapítva.

Figyelmeztetni kívánom, hogy *ha még csak egy — mond — egyetlenegy névtelen levelet kap valaki*, a mellett, hogy Ont átadjuk az ügyészségnek, nevét is pelengérré állítjuk itt nyiltan, hogy kerülve-kerülje mindenki a társadalom megvetésére méltó poloskát.

Erős szereket alkalmazunk s ha nem használ a zacherlin majd használni fog, a nyilvánosság, gyökeresen orvosol az ügyészség!

Pusztuljon az utálatos poloska!

A kaszinó öröme.

Inkább úgy mondhatnánk: mindnyájunk öröme, mert hiszen a kaszinó a helybeli és vidéki értelmiség központja, hol a régi időben lüktetett az élet, az elevenesség, s csak az utóbbi években csappant meg az érdeklődés . . . Egy különös, érthetetlen és megmagyarázhatlan jelenség volt: a fiatalság teljesen visszavonult, s szívesebben ment vendéglőbe, kávéházba, jurokra stb. stb., úgy hogy csak elvétve volt látható egy-egy fiatal tagja az értelmiségnek a kaszinóban.

Azután jött egy kis ellenzék, egy disszidens csoport, mely elégedetlenkedett, hogy miért, azt talán maguk sem tudták, kisebb szabású válság fenyegette a kaszinót, de az érdemes elnöknek sikerült kiegyenlíteni az ellentétet.

Azok közül, a kik akkor legjobban verték a mellüket, egyet sem látunk a kaszinóban soha, de általában bizonyos érthetetlen közönyösség támadt az emberekben, mely ellen kifakadt *Kubinyi* Aladár elnök is az idej megnyitó beszédében.

Az okos, tárgyilagos, nyugodt kritika a „Gömör-Kishont“ utján, mely a kaszinónak mindig lelkes és hűséges szócsöve volt, eljutott vármegyénk nemes lelkű jótékony főúrához: gróf *Andrássy* Déneshez, ki Gömör-megye minden közügyét meleg szeretettel felkaroló jószázigazgatója: *Sulyovszky* István kir. tan. által szerez

TÁRCZA.

Lenni vagy nem lenni.

A „Gömör-Kishont“ részére írta HARMATZY LORÁNT.

Nagy figyelemmel olvastam a „Gömör-Kishont“ folyó évi február 2-iki és 16-iki számában a Steiner Dr. theozófiai előadása kapcsán keletkezett két cikket. Magában véve érdekes jelenségnek találtam azt a körülményt, hogy a theozófiai kérdésekkel való foglalkozás nálunk mindinkább nagyobb s nagyobb tért kezd hódítani. Az hogy ez a foglalkozás pro vagy kontra történik-e, egyelőre igazán nem játszik szerepet. Tény az, hogy foglalkoznak vele s hozzá még oly komoly férfiak, mint kiknek neve az említett cikkek alatt olvasható, s már magában véve ez is valami. Az hogy a cikkek tenőre olyan amilyen, ne lépjen meg senkit se! Így volt és így van az mindennel ezen a világon, ha valami új vagy ismeretlen eszme merül fel.

Krisztust az eszméiért megfeszítették s ma a művelt népek milliói hiszik, valják (azonban sajnos nem mindig követik) az ő tanításait.

Volt idő, mikor a szocializmust (nem az anarchiát értem, de a józan szocializmust!) fel sem vették, nem is létezett igazán. Ma minden államt számol vele komolyan, iparkodik beilleszteni közigazgatásába (pl. jobbágy-ság eltörlése, vagy erkölcsi gyermekvédelem, vagy a most annyira aktuális téma: általános választói jog stb. stb.) s minden ember többé-kevésbé szocialista, akár kifejezetten, akár titokban önmaga előtt.

Ma természetesen találjuk, hogy a föld forog a nap körül és amikor azt Galilei először megmérte kockázatni, bíróság elé állították. Kisült, hogy mégis Galileinek volt igaza. Ezt tudjuk mindnyájan, ámbr — legyünk őszinték — látjuk mi forogni a földet? Dehogy látjuk! És — mégis mozog a föld!

100 év nemde semmiség az emberiség életében? Napoleon és az egész akkori művelt világ kikacagta azt a bolond amerikai mérnököt, aki vitorlák helyett valami masinával akarta a hajóját hajtani. Gépet akart elhelyezni a hajója gyomrában, azt hitte, hogy ha aláfut

ennek (tüzet csinál egy hajón! Bolond!) a hajó majd szél ellenében is tud haladni.

S ma a Cunard társaság „Lusitania“ gőzöse Liverpoolból New Yorkba 5 nap és 2 óra alatt ér el.

Távirda (nem is szólva a Marconi-féletről) telefon, fonográf stb. stb. 100 év előtt ismeretlen fogalmak voltak, s ha valaki akkor állítani merte volna, hogy lehetséges az, mikép reggel felébredve a férj Budapesten hozzálép egy furcsa kicsi szekrénykéhez, valamit babrál rajta s aztán — beszélgetni kezd a feleségével, aki Abbáziában üdül s megkérdi tőle „Hogy aludtál kedveském? Jól?“ — vagy hogy lehetséges egy dalt, beszédet be-raktározni s évek múlva meghallgatni ismét, holott azon a hengeren nincsen egyéb, mint vékony girbe-görbe vonalak — ismétlem, ha ezt állítani merte volna valaki, azt mondták volna, hogy vagy az ördöggel cimborál vagy bolond.

Ez utóbbi példának ellene lehet vetni, hogy hiszen az csak a technika fejlődése. Igaz! csak hogy mit jelent ez? Azt, hogy az emberi ész tökéletesedett. Hanem hát az emberi ész tökéletesedése folytán fejlődött nemcsak a technika, de fejlődött az orvosi tudomány, az irodalom, a zene stb. stb. éppen úgy, mint akár maga a vallás.

Mert nem fejlődése az vajjon, hogy ma lépten-nyomon sikerrel hajtják végre a legkomplicáltabb orvosi műtéteket, míg ezelőtt ezek a most operálható betegségek százával, ezrével szedték áldozataikat? Kinek kell ma Tinódy Sebestyén? Nem olvassuk szívesebben Farkas Imrét, mint Gyöngyösit, „Dorian Gray“ t, mint „Kartigám“-ot? Ki hallgatja ma szívesebben Rossinit vagy Flotowot, semmint Wagnert, Goldmarkot vagy Puccini? S nem fejlődés-e az, hogy a régi egyiptomi Osirisből: a keresztény Isten, Izisből: Szűz Mária és Hóruszból: Jézus Krisztus lett?

S ez a fejlődés megáll-e vajjon valahol? Nem! Emelkedik fel a végtelenségig. Mert tökéletesedik minden és így az ember gondolkozása is, és kishitűség valamiről, csak azért, mert nem látható, testileg nem érzékelhető, egyszersmind azt képzelni, hogy az nem is létezhetik. Ép oly kishitűség ez, mint amilyen együgyűség viszont elhinni vakon mindent.

Micsoda a theozófia? Az istenség rejtelseinek kutatása a végből, hogy tisztázzuk „a lenni vagy nem len-

ni“ kérdését, s egyuttal tana a legtisztább, legeszményibb, legerkösebb — hogy úgy fejezzem ki — legkrisztusibb szeretetnek.

Valami új dolog ez? Dehogy új! Régi, mint az emberiség gondolkozása. Voltak mindig emberek, kik törték a fejüket rajta, hogy miért vagyunk mi itt ezen a világon? A természetben ugrás nincs. Okozat nincs ok nélkül és fordítva! A fa levelei lehullanak ősszel, ráesik a hó s a levelkéik — mint egy Prieznitz-kötés alatt elpállanak és javítják a földet, hogy a fa tovább éljen, növekedjék, fejlődjék. S a fa különb mint az ember?

Sokakat kielégít az a magyarázat, hogy az ember is csak olyan, mint a falevél. Lehull és az agya működésének termékenységével viszi előre az emberiség nagy tájának a fejlődését. Szép! Igaz! De mi a csudának van egyáltalán ez a nagy, terebélyes fa, melyek sudarán évezredek gyűrűi olvashatók le? Mi szükség reá, hogy él, minek kell fejlődnie? Miért van itt? Csak éppen, hogy legyen, fejlődjék, küzdjön, emelkedjék, elbukjék s végre — kiszáradjon? Epp oly kevésbé magyarázat ez, mint az az önhitt, parvenü okoskodás, hogy mi vagyunk a teremtés ura, központja. Érettünk van és körülöttünk csoportosul minden! Ha ezt nem hisszük el, csak azt kell vallanunk, azt vagyunk kénytelenek hinni, hogy a Föld egy kiváltságos égitest. De miért lenne az éppen a Föld? Azért mert mi emberek szaladgálunk rajta. Valószínű-e ez?

Mikor az emberi értelem, gondolkodás felébred, mikor megszűnt a csendes boldog butaság kora, melyben az ember csak azzal törődik, hogy ne fázék, ha hideg van, legyen mit ennie, ha éhes és ha pihenni tér vagy alszik, ne támadják meg a fenevadak vagy ellenséges társai, amikor a gondolkodás tevékenységét nem egyedül a megélhetés lehetősége és ennek módjai felett való töprengés foglalta le, egyszóval, mikor az ember nemcsak

információkat a megye egyes nevezetesebb feladatak betöltésére hivatott intézményei felől.

Nálunk még nem akadott úgy, mint más vármegyékben, nemesen gondolkodó, áldozatkész egyén, ki ezekre menő alapítványt tett volna kaszinói czélokra. Másutt ez nem ritkaság, de nálunk kiváló nevezetes esemény, mely bennünket igaz, örök hálára kötelez, s most már remélhetjük, hogy ha nem is olyan nagy mértékben mint a mostani, de lesznek a példának követői, kik a kaszinó sorsa iránt érdeklődnek, s annak anyagi javát tőlük telhetőleg támogatni fogják.

Ezek előrebocsátása után áttértünk tulajdonképeni tárgyunkra s referálunk a kaszinó folyó hó 4 én tartott választmányi üléséről, mely a tagok élénk érdeklődése mellett folyt le.

Kubinyi Aladár kuriai bíró, a kaszinó elnöke szíves, meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, s bemutatja Sulyovszky István kir. tan. következő levelét:

Méltóságos Ur!

Gróf Andrassy Dénes ur, meleg érdeklődéssel átolvasván „Gömör-Kishont” vármegyei közlönyünk ez idei 7-ik számában közzétett tartalmas beszédét, melylyel a Rimaszombatban székelő vármegyei központi kaszinó évzáró közgyűlését megnyitotta s ennek hatása alatt utasított engem, miszerint küldjek át pénztárunkból a kaszinó számára „alapítványként 3000 azaz háromezer korentát azon kérelme kíséretében, miszerint őt a kaszinó 1908. évi január 1 sővel számítandólag rendes tagjai sorába iktatni és a fenti tőkének időközi kamataival az évi tagsági díjat kiegyenlítettnek tekinteni méltóztatassék. Ezen önkéntes tényével documentálni kívánja vármegyénk jótékony főura azt, hogy a központban *tényleg* szükség van egy társadalmi téren vezetésre hivatott erős, agilis higgadt testületre. Elhatározásával jelenteni kívánja azt is, hogy a Méltóságod elnökleite alatt álló kaszinó egyesület intencióit mindenben helyesli s azon irányzattal egyetért, mely azt tűzte ki feladatául, hogy az összetartást minél szélesebb körre kiterjesztve általánosítsa és állandósítsa. Végre más hasonló nemes intézmény mellett a vármegyei központ ethikai értékeinek megőrzésére, szaporítására szükséges és hasznosan működő erkölcsi testület mindenkor szükséges részbeni fedezésére is némi kis alapot óhajt nyújtani, hogy annak kamata könnyítsen a szép intézmény terében. Mély tisztelettel jelentem azért Méltóságodnak, hogy mai napon a fenti 3000 koronát a mondott czélra tényleg utalványoztam s arra kérem, hogy nemes jó grófiomat tagjaink közé iktatni s engem is rendes évi fizető casinói tagként felvéteni méltóztatassék.

Mély tisztelettel vagyok alázasatos szolgálja

Krasznahorka, 1908. márczius 2-án,

Sulyovszky István s. k.,

kir. tanácsos, uradalmi igazgató.

A választmány jól eső örömmel, egyhangu lelkesedéssel vett tudomást az alapítványról, azt szívesen elfogadja a kaszinó részére, s gróf Andrassy Dénes és Sulyovszky István rendes tagjai közé felveszi.

Az alapszabályok hiányossága folytán a kaszinónak csak rendes és pártoló tagjai vannak, s ezt a hibát reparálni kell már csak azért is, mert lehetséges, hogy valaki érdemet szerez különösebb kitüntetésre, melylyel a kaszinó esetleg az ő érdekében kifejtett működést méltányolhatja.

Most a választmány egyhangulag azt határozta, hogy márczius hó 15 én délután 3 órára rendkívüli közgyűlést hív össze, melyen gróf Andrassy Dénesnek a kaszinó disztagságáért való megválasztását fogja ajánlani.

Czélserű volna, ha mindjárt az alapszabályok megváltoztatása iránt is intézkedés történnék, mert lehet, hogy a nemes gróf adománya követőkre fog találni és bizonyára akadni fognak, kik egyéb uton is érdemet szereznek a disztagságra.

a kézzel fogható tényeket vette, amint vannak s iparkodott azokat beilleszteni a szűk korlátok közé szabott életébe, de kezdett okoskodni, következtetni, szóval gondolkolni elvont nem érzékelhető kérdések felett is: önként, mint a legfogósabb probléma mutatkozott a „lét és nem lét” kérdése.

Foglalkoztak és foglalkoznak vele már régóta. Már az ókortól kezdve végig az egész a középkoron. Nem egy „Németországból betört újjárvány” ez, hiszen Anglia (különösen előljár e tekintetben a „realis” Anglia!) Amerika, Olaszország, Franciaország, Belgium, Hollandia évtizedek óta komolyan foglalkozik vele. William Crookes, az angol tudományos akadémia volt elnöke, Alfréd Russell-Wallace a neves darvinista, Henry Drummond angol tudós, A. Balfour volt angol miniszterelnök, Charles Richet párisi egyetemi tanár, Rochas gróf párisi műegyetemi tanár, Camille Flammarion az ismert nevű csillagász, Cesare Lombroso a híres olasz tudós, Maeterlinck az ujjában nálunk is annyira felkapott író stb. stb. oly tudósok, írók, kik gondolkoznak ezen a problémán s legálább is oly behatóan, mint Németországban dr. Hartmann vagy dr. báró Du Prel bölcsészek.

Eznek ellene lehet vetni, hogy ez nem mond semmit. Mai napság a legaprólékosabb, leghiabavalóbb dolgoknak már meg van a maguk irodalma. Igaz. Nemrégiben egy füzet került a kezembe. Egy jóbarátom írta s tiszteletpéldányként megküldte nekem is. A háználkülső csiga külső bőrének szövettani vizsgálatáról szólt, ha jól emlékszem. Reám nézve ez a munka egyéni becsétől tekintve, tökéletesen értéktelen, de a szaktudósoknak becses és a hozzáértők azt mondják: roppant érdekes és értékes tanulmány, mely a tudományt ezt a részletkérdését megvilágítva, magát a tudományt vitte előre egy lépéssel.

Igy van ez a theozófia irodalmával is.

Vannak, kiket nem érdekel, kiknek mindegy az, hogy mi miczélből születünk erre a világra? Van-e lelkünk, nincs-e lelkünk? Élünk, vagyunk, s ha az ideje elérkezik, elpusztulunk, megsemmisülünk. Vége! Passz!

(Vége következik)

A választmány új tagokként felvette a következőket: ifj. Baksay István, Farkas Lajos, Molnár Ferencz, Wagner Miklós, Fodor Béla, Raduly József, dr. Benyo Gyula.

A választmány elhatározta, hogy márczius 15-ikét ez idén is a szokásos bankettel ünnepli meg, s az ünnepély rendezésével, a hivatalos szónok kiválasztásával megbizzza a vigalmi bizottságot.

Végül a választmánynak bejelentette az elnök, hogy Badinyi Gyula az olvasóterem részére egy szép ingarót ajándékozott, melyért a választmány az adományozónak hálás köszönetet mondott.

Farsangi multságok.

Kabaret a polgári olvasókörben. Páratlan sikerű kabaret-estélyt rendezett a rimaszombati általános ipartestületi nyugdíjintézet folyó hó 1-én a polgári olvasókör nagytermében. Az érdekes program, melyet előzőleg már falragaszokon is hirdettek, oly nagy közönséget vonzott a polgári olvasókör falai közé, hogy már 8 óra előtt a kissé elkésett résztvevni szándékozók nagy része be nem fért s kénytelen volt visszatérni. Es akik befértek, várakozásukban nem is csalókoztak. A műsor 1. száma „Ferdinánd fejedelem indul” nyitányul kezdődött, melyet Hagelbauer György zenetanító szerzett és játszott el zongorán kiváló precizitással; a közönség nagy tetszéssel jutalmazta a fülbemászó induló szerzőjét, amelyet annak idején Ferdinánd bolgár fejedelem is szép kitüntetéssel jutalmazott. — 2. szám: „Reklámpolka” tréfás lengyel kvartett volt, énekeltek és táncoltak: ifj. Rábely Miklós, Hagelbauer György, Kovács Zsigmond és Szalontay Sámuel. Az ügyesen előadott számot nagy kacagással, tapssal jutalmazták. — A 3-ik számot Murai Károly „Egy kis baleset” cz. dialógját Koháth Maresa és Valaszky Rezső ritka ügyességgel adták elő, méltán kiérdemelve a sok tapsot. Ezután Rábely Kata énekelte egy részletet a „Varázskeringőből” az ő elragadó, csiseregő hangjával, amely után felhangzó zúgó taps kihívásának engedve még a „Ripp”-ből, de sőt ezután is egy pár Fráter nótát kellett énekelnie a közönség meg-megújuló kérésére. A műsor következő számát: „Kuplék helyi vonatkozással” a közönség már feszült érdeklődéssel várta. Es méltán, mert Sciuto Kornél, az ő csengő baritonjával, pompás, szatirikus tartalmú kupléival a legnagyobb elismerést, óriási tapsvihart aratott. — Ezt követte a „Szoborleplezési ünnepély”, egy tréfás jelenet, amelyben szerepelt egy sereg nép és katonaság, ünneprendező, továbbá az ünnepi szónok: a helység pátrónusa: nemzetes és vitéző Sugóvári (Fráter) Sándor díszmagyarban és a szobor tárgya s egyzersmind megtestesítője, a mi örökké morózus Bodzasi rikkancunk. A leplezésnél a hatás óriási volt, csupa kacagás az egész vonalon. — Ezután ismét egy kedves jelenet következett, dr. Vrabely Armandnak „Bál előtt” cz. monológját Rábely Eta adta elő oly páratlan sikerrel, kedvességgel, hogy bátran állhatjuk, ilyet még keveset láttunk. A 8-ik szám volt a „Tapsnóta” imitációja, imitálta Sciuto Kornél, rendkívüli ügyességgel, remek mozdulatokkal, méltán kiérdemelve azt az orkászertü tapsvihart, melylyel a nagyközönség kitüntette, amiért is hálából egy szép magyar és olasz dalt énekelte el. — Az utolsó szám volt a „Bohém esavágók” cz. tréfás kvartett, amelyet ifj. Rábely Miklós, Hagelbauer György, Kovács Zsigmond és Szalontay Sámuel oly remek humorral adták elő, hogy a közönséget mindvégig kacagással, a legderültebb hangulatban tartotta. Es e gazdag műsor, amely bátran beillett volna akár két kabaret estélyre is, mindvégig oly lelkes derült hangulatban tartotta a közönséget, hogy az előadást követő táncmulatságon valamennyien résztvettek oly kitartó vidámsággal, hogy még reggel 7 órakor sem voltak képesek a nagy tömeg miatt a négyzet tanzóni. A nyugdíjintézet bizonyára meg van elégedve ugy az erkölcsi, mint az anyagi sikerrel, amelyhez legfőképen hozzájárult ifj. Rábely Miklós és Kovács Zsigmond egyesületi tagok fáradhatatlan buzgalma, akik ezt a szép sikerű estélyt rendezték. Az énekszámok betanítását pedig Hagelbauer György elismerésre méltó szaktudással végezte.

A várgedei róm kath. olvasó és dalkör ünnepe. Folyó hó 1-én szépen sikerült színelőadást rendezett Várgedén a helybeli olvasó és dalkör műkedvelő ifjúsága a kör 10 éves tennállásának alkalmából. Erdősi Károly „Rákócziért” című 3 felvonásos regényes színművét adta elő olyan készultséggel, hogy a termet szorongásig megtöltött közönség gyakran zajos tetszésben nyilvánította megelégedését. A darabban előforduló egyetlen női szerepet Ternóczki Gizella adta elő oly precizitással, oly kedvesen, a hazaszeretet érzelmétől annyira áthatottan, hogy hivatott színművészek is becsülettel válnék. Dícséretet érdemelnek: Csépe István, a ki II. Rákóczi Ferenc személyesítője volt; Olmann István: Vay várpárnosok szerepében; Olmann Lajos: Kápolnai Jánosban; Molnár József: Mikes Kelemenben; Olmann János: a vén kurucében; Simkó Pal: a ferenczrendi szerzetesében; Bráz Zoltán az erdélyi követ személyében; Mázik Béla Munkács várának szenátora szerepében, mindenik olyan teljes egészet nyújtott, hogy a jelenlévő publikum a mely tetszésének többször tapsviharban adott kifejezést, meggyőződött arról, miszerint a szereplők minden egyes tagja a főszereplőkkel egyetemben igyekeznek megfelelni az olvasókör céljainak: a köznevelődést terjeszteni, a vallást ápolni, a magyar érületet erősíteni s édes hazánkhoz önzetlenül ragaszkodni. A minden tekintetben jól sikerült előadást az egész község közszeretében élő Kubinyi Bertalan földbírtokos ur olajfestményű arcképének leleplezése követte, a melylyel ugyanis a kör zászlójának keresztanyját Kubinyi Bertalanné Öngyagságát örvendeztette meg; s míg Olmann István alelnök átadó beszédének behatása alatt a közönség majdnem minden tagja könnyezett ama örömben osztozandó, melylyel a jelzett kedves pár e váratlan meglepetés következtében illetve lett, eme könnyeket hamar felszárította a kör tagjainak a jelenlévőkkel egyesített hazafias éneke: „Hazádnak rendületlenül”, melynek állva elénekése után a „Rákóczi induló” mellett oszlottak szét adig, amíg a rendezőség átalakította a termet táncteremmé, ahol a jókedvű társaság változatlan vigsággal mulatott a késő reggellel.

Határozott elismerés illeti Rajner Károly várgedei kántortanítót az ügyes rendezésért, a ki ezzel is bemutatta jó izlését és alakítási képességeit.

Jelen volt az ünnepélyen, dacára a kellemetlen időnek Várgedének — pár kivételével — az összes intelligenciája, de Rimaszombatból s a szomszéd községekből is többen eljöttek, hogy örömlükben osztozzanak. Jóllehet körünkben szemlélni Várgede községnek szintén nagyon szeretett tagját Fáy Antal földbírtokos urat kedves nevével, a kinek, valamint mindazoknak, a kik a kör erkölcsi s anyagi sikerét előmozdítani kegyesek voltak, szívünk mélyéből mondunk köszönetet. Jelen voltak: Benkár Pálné, Fáy Antalné, özv. Kubinyi Sándorné, Kubinyi Bertalanné, Köhler Gusztávné, Okolicsányi Etelka, Visnyay Manoné, Simon Józsefné stb.

Előadás után izletes vacsorát tálaltak fel, a hol pohárköszöntőkben sem volt hiány. Igen szép pohárköszöntőket hallottunk Fáy Antal, Fabry Ferencz, Kubinyi Bertalan, Komáromy István, Olmann István és a község érdemes bírja Komlós Mihály ajkairól elhangzani. Valóban meglepetéssel és lekötött figyelemmel hallgattuk a derék, becsületos, hazafias érzelmű egyszerű földes gazdák toasztjait, kik keresetlen, de azért költői hasonlatokban is bővelkedő folyékony gondolatmenettel és szavakban adtak kifejezést érzelmüknek. Olmann István, ezt a szónoki képességgel megáldott temperamentumos férfit már más alkalommal is hallottuk, de hogy méltó versenytársa van a község bírájában, arról csak most volt alkalmunk meggyőződni.

Összes bevétel: 312 korona.

Csupa kedves emléket hagyott maga után ez a szépen sikerült multság s bizonyára sokan mondják velünk együtt: Be' kár, hogy már elmúlt.

Tudósítónk megelégedett arról — kinek, ha nem csalódnunk — hazafias és minden nemes cselekedetért dobogó szívében bizonyára fogamzott meg az eszme. Ez a férfi Fabry Ferencz, a várgedei róm. kath. plébánia jeles ifju segédlelkése. Még talán egy éve sem múltott, hogy ez erényekben és talentummal gazdagon megajándékozott fiatal pap oda került és máris nagyon éreztük sikeres munkáját a várgedei nép vezetésében. Amellett pedig egy csapásra hódított meg mindenkit és a község lakosainak teljes szeretetét és ragaszkodását bírja.

Jelmezestély Nyustján. A nyustyai pörköltkedvelő társaság tarsang végén (márczius 3-án) jótékony czélú tréfás jelmezes tánczestélyt rendezett tombolával egybekötve a központi szálloda helyiségeiben. Ez az estély minden várokozást felhalmult, s oly sikerrel ment végbe, hogy résztvevőinek bizonyára kedves emlékeiben fog maradni ez a kellemes, a leleményes rendezőség részéről sok kedves bohósággal — megvidámitott, fűszerezett est. Már magában véve a résztvevők nagy száma is biztosította az estély sikerét, de nagyban hozzájárult a virágos jókedv és hangulat emeléséhez a szebbnél-szebb jelmezekbe öltözött vidám mulatók tarka serege. A jelmezes párok 8 óra után vonultak fel zeneszó mellett a nagy terembe. Szemet és lelket gyönyörködtetett volt a gazdag szín pompájú jelmezek változatos sokasága. A menet élén négy bohócnak öltöztetett kis fiu baladt a Volkó és Purjesz gyerekek s ezeket követte az imponozás menet. A felvonulás után kezdetét vette a tanz. s tartott reggel 7 óráig. Jelmezben voltak a következők: A s s z o n y o k: Bajor Sándorné (bécsi mosóleány), Birnstingel Aurélné (domino), Czedik Lajosné (sakk), Demeter Lajosné (japán gésa), Hruska Zinka (vizi tündér), dr. Hruska Jánosné (vizi tündér), Keszler Jánosné (pipacs), Mispál Frigyasné (vizi tündér), Mandl Mórné (ördög), Nagelsmitz Ferenczné (pierett), Orosz Istvánné (magyar menyecske), Pál Béláné (czigány), Remenyik Aladárné (dalmát leány), Schmeisz Jánosné (vizi tündér), Szántó Sándorné (hevesi menyecske), Volkó Viktorné (japán), Weizer Károlyné (egri menyecske), Leányok: Andrik Mariska (éj királynője), Birnstingel Jolán (pierett), Eröss Juliska (ördög), Glózer Annuska (svajzei leány), Kiesiny Ilonka (nyár), Maksay Ése Pirike (kártyavető czigányleány), Oszifcsin Irma (domino), Oszifcsin Aranka (szalon ezukor), Rábely Ertuka (XIX. századbeli magyar nő), Pék Ilonka (rokokó), Rác Margit (éjeli ör), Rác Erzsike (tarokk), Férfiak: Balaton János (modern hadügy), Bodnár Zoltán (esikós), Czedik Lajos (kártya király), Dobos István (bohócz), Futó Gyula (czigány), Jakabfalvy Béla (pörköltkirály-bohócz), Kárpáthy Károly (modern hadügy), Kiesiny Géza (esikós), Keszler János (bohócz), Kottler Rezső (remete), Oszifcsin Béla (lengyel batusz zsidó), Pál Béla (bohócz), Szőlősi Sándor (magyar legény), Volkó Viktor (nagy dobos) és 4 kis fiu, (mint bohócz) Jelen voltak ezeken kívül még hölgyek: Frenyo Dánielné, özv. Glózer Jánosné, özv. Gyürky Pálné, özv. Hrebenda Ágostonné, Kolbenhayer Józsefné, Lendaczky Mihályné, Mitske Gusztávné, Molnár Gizike, a horgász-díj boldog nyertese, Purjesz Ignáczné Bozenfeld Barta, Takács Jánosné, Vaiczig Eléné, Volkó Vilike, özv. Zachar Sámuelné. Felülfizettek: Bajor Sándor 5 kor., Nagelsmitz Ferencz 6 kor., Gróner 4 kor., Goldner Ferencz 2 kor., Fridrik 2 kor., Mispál Ferencz 1 kor., dr. Schwarcz Mór 6 kor., Bihari Aladár 2 kor., Lendaczky Mihály 1 kor., Mispál 2 kor., Weizer Károly 1 kor., Rác 2 kor., Purjesz Ignác 2 kor. — A tiszta jövedelem a nyustyai magyar olvasókör könyvtára javára fog fordíthatni. Dícséretre válik a nyustyai pörköltkedvelő társaságnak, hogy ilyen vonzó és jótékony czélú multságokat rendez, a melyekre még a messzebb vidékekről is eljönnek.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátrálékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátrálékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Iskolai ünnepélyek sorrendje. A helybeli áll. elemi és polgári iskolák növendékei részére a tanítótestületek ez évben a szabadságünnepe emlékére f. hó 14-ikén rendeznek ünnepélyeket a következő sorrendben: Reggel 1/9 órakor az áll. elemi fiúiskolában, 1/10 kor

az állami elemi leányiskolában. 10 órákor pedig a polgári isk. növendékeinek a Polgári Olvasókör nagytermében. Ez ünnepélyekre a t. szülők és érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívják az igazgatók.

Zászlóavatás és ünnepély. A helybeli egy. prot. főgimnázium tanári kara és ifjúsága f. hó 14-én délután 3 órákor zászlóavatással egybekötött hazafias ünnepélyt rendez, s este 9 órákor táncestélyt. Beleptidij a tornateremben tartandó délutáni ünnepélyre 40 fillér, az esti táncmulatságra 2 korona. — A rendezőbizottság tanárelnökei: *Pásztori Gyula* és dr. *Veres Samu*; ifjúsági vezetők: *Fáy Elemér* főrendező, *Frenyó Lajos* pénztárnok, *Szöke István* ellenőr. — A délután 3 órákor tartandó hazafias ünnepély sorrendje a következő: 1. Hymnusz. 2. Elnöki megnyitó, tartja: *Loysch Ödön* főgimnáziumi igazgató. 3. Nemzeti dal Petőfőtől, szavalja: *Egry István VIII. oszt. tanuló*. 4. Kurucz dalok, előadja az ifjúsági énekkar. 5. Alkalmi beszéd, írta: *Huszt Elemér VII. oszt. tanuló*. 6. Az utolsó honvéd. Költemény *Farkas Imrétől*, szavalja: *Makó Gábor VIII. oszt. tanuló*. 7. Zászlóavatás: a) Nemzeti zászló *Huber Károlytól*, előadja: az ifjúsági énekkar. b) Avató beszéd, tartja: dr. *Veres Samu* főgimnáziumi tanár. c) A magyar ifjúsághoz *Lampérth Gézától*, szavalja: *Flohr József VIII. oszt. tanuló*. d) A zászlót megadja *Bodor István* főgimnáziumi tanár. e) Az ifjúság fogadalmá, elmondja: *Frenyó Lajos VIII. oszt. tanuló*, ifj. elnök. 8. Magyar dalok. Előadja: az ifjúsági énekkar. 9. Jelentés a pályázatok eredményéről. 10. Szózat.

Március 15-ike. Ez emlékeztető napot szokás szerint ez évben is megyszerte impozáns keretben óhajták megünnepelni. Közeliünkben — mint értesülünk — vidéken: *Várgede* és *Simonyi* hazafias lakossága nagy lelkesedéssel fogja ezt megünnepelni.

Március 15 a Garamvölgyön. A garamvölgyi áll. isk. tanítótestülete f. hó 15-ikén a garamszécsi áll. elemi iskola helyiségében dalestéllyel, társasvacsorával és táncmulatsággal egybekötött ünnepélyt rendez, melyre szóló meghívóért — restelkedve valljuk be — a tantestületnek *Gyomára (!!!)* kellett fáradni. (Előbb nem akadtak nyomdára? Szerk.)

Megyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósága folyó hó 26-27-én tartja rendes tavaszi közgyűlését, melynek tárgyszorozatát jövő számunkban közöljük. A meghívó a Hivatalos Lapban már bent van.

Tisztújítás Nagyrőcsén. A polgármester és tisztújító választás Nagyrőcsén február hó 29-én ment végbe. A megyszerte ismert s három év óta dúló szomorú állapotok után rendkívül nagy érdeklődéssel néztek a választások elé. Ez azonban a legnagyobb egyetértésben folyt le s az egész aktus emlékeztetett az elmúlt régi jó időkre. Már az előtervezésben is egyhangulag dr. *Mihalik Dezső* körül csoportosult a képviselőtestület kilenczted része, a választás napján pedig egyhangú lelkesedéssel választották meg polgármesterre. A polgárság viselkedése igazán érett és dícséretreméltó volt s ezzel fényes elégtételt szolgáltatott a méltatlanul meghurcolt családnak is. Ez exponált helyen hivatottabb kezében nem is kerülhetett volna a város ügyeinek vezetésére. Egyhangulag választották meg ezenkívül pénztárnoknak *Kubinyi Pált*, számvéveőnek *Nandrássy Gusztávot*, tisztúri ügyésznek dr. *Vieszt Károlyt*, gazdasági tanácsosnak *Petermann Keresztélyt*, városi tisztúri orvosnak nagy lelkesedéssel 6 pályázó közül dr. *Linberger Albertet*, árvaszéki ülnöknek dr. *Hozácsi Ferenczet*, közgyámunk, szavazat többséggel *Petermann Jánost*, tiszteletbeli tanácsnokoknak egyhangulag *Vieszt Gusztávot* és *Sebők Jánost*. A választás mindenben közmegegyezést keltett s bizton remélhető, hogy a czél és ok nélküli évek óta felzaklatott város visszanyeri nyugalma s megkezdődik a csendes és eredményes munkálkodás kora. A polgárság érett viselkedése a legnagyobb garancia erre. A választást 70 terítékű közebed követte, melyen a legszebb harmonia, valóságos ünnepi hangulat uralkodott. Melegséggel és szeretettel vették körül *Bornemisza László* megyénk kiváló alispánját, mint a város diszpolgárát, neki szólt az első felkötés is, amit dr. *Mihalik Dezső* mondott. Az alispán két ízben is felszólalt s a nála megszokott ékesszólással a város polgárainak egyetértésére, majd a műkedvelői társulat egykori legkedvesebb szereplőjére, *Mihalik Dezsőre* írtette poharát. Sorrend szerint beszédet mondottak még *Gyulay Sándor* a megválasztott polgármesterre, dr. *Vieszt Károly Baszildes* Gusztáv jolsvai polgármesterre, *Beliczky Gusztáv* az alispánra, *Mihalik Dezső* igen magvas beszédet tartott az egyetértésről és az alispánra írtette poharát, *Lenkey László Gyulai Sándorra*, dr. *Mihalik Dezső Tóth Kálmánra*, *Baszildes* Gusztáv két ízben is mondott érdekes beszédet. A hangulat mindvégig ünnepélyes maradt s lehetetlen, hogy nyomot ne hagyva a város közéletében. A magyarság látna legnagyobb hasznát a helyreállított nyugalomnak.

Rozsnyó új polgármestere. Rozsnyó város közönségét élénken foglalkoztatja a polgármesteri szék betöltése. Ugy halljuk, hogy az állásra egyhangulag dr. *Pósch József* városi ügyészt fogják megválasztani, ki arra teljesen hivatott és alkalmas egyén is.

Főgondnokválasztás. A vályi ref. egyesült egyház folyó hó február hó 29-én tartott közgyűlésén egyhangulag főgondnokául választotta id. *Fölföldy Ottmár* vályi körjegyzőt. A megítélés méltó férfúra esett, ki az egyház érdekében elegendi is sok becses szolgálatot tett. A főgondnokok vállása, *Fölföldy* ösmeretes agilitásának megnyerése valóban nagy nyereség a nehéz feladatok előtt álló egyházra nézve. Üdvözljük a diszes főgondnok székben! Legyen áldott működése!

Eljegyzés. *Pek Hugó* rimakokovai segédjegyző folyó hó 2-án eljegyezte *Kovácsnai Bogdán Gizikét*, a rimakokovai állami óvoda kedves és művelt óvónőjét.

Házasság. *Zachar István* miskolci kir. erdőfelügyelő a múlt hó 22-én kelt egybe *P. Pruzsinszky Mariska* urleánnyal.

Alapítói tagság. *Tóth Béláné* 40 korával a nyomorék gyermekek otthonának alapító-tagjai közé lépett.

Felolvasások. Ma vasárnap — március 8-án — egyszerre két felolvasás is lesz városunkban. A Polgári Olvasókörben d. u. 3 órákor tart felolvasást *Horváth Zoltán*, a főgimnázium nagy tudású professzora, lapunk jeles tollu munkatársa, ki „Gazdasági boldogulásunk”

címmel tartja nagy. érdekesnek ígérkező felolvasását. Ugyanaznap d. u. 4 órákor a Kaszinóban közéletünk tisztas alakja: *Hanvay Zoltán* tart érdekesnek ígérkező felolvasást „Gondolatok Madách az ember tragédiája körül” címmel.

Erőtlakodalom Gyönyörű szép ünnepélynek volt szemtanúja febr. 25-én a tornaljai ref. tanítói lak. *Legidő. Litkey György* ref. tanító és neje tartották 25 éves emlékünnepét annak a napnak, amelyen egymásnak örök hűséget esküdtek. Szép idők, szép emlékek, „milyen gyönyörűség gondolni is rátok.” Csak a legszűkebb családban körbe folyt le az ünnepélyt, mégis 24-én ülték körül az asztalt, akik közül 11 az ünnepelték élő gyermekei és 2 unoka. Már meg volt terítve a vacsorához, a mikor előlépett *Deésy Sándor* paskaházai ref. lelkész, mint vő, paláttal a hátán szép csengő hangján előadott lelket gyönyörkötött, szívet megindító imájával mindenkinél csillogó könnyeket esalt ki a szemébe, de különösen a két ünnepeltnek, a kikre kérte az ég urának minden áldását. Most felcsendült az 1-ső dicséret 7-ik verse, s erre szólásra emelkedett *Csabay Pál* ref. lelkész-esperes s gyönyörűséges beszédben ecsetelte érzelmeit s szíve igaz kívánságait az ünnepelték iránt, a kik mindezeket a megfátottságtól állandó könnyek közt hallgatták végig. Milyen boldogság is visszagondolni olyan 25 évre, mint a milyet ez a család leélt, a mely idő alatt 11 ma is élő gyermekkel áldotta meg az Isten őket, de természetesen, éppen ez a legnagyobb boldogságuk, mert ennek köszönhetik, hogy még csak hirből sem ismerik itt a szomorúságot; hiszen megyszerte, sőt kevés nagytással országszerte ismerik a muzsikális *Litkey* családot, akik maguk tartanak hangversenyeket. Nem is látszik meg a szülőknél a gond és fáradság nyoma, még most is úgy néznek ki mint 25 évvel ezelőtt. Vacsora után nótás-táncos jökevényre hangolódott a társaság annyira, hogy a virradatot csak alig akarták észrevenni. Együtt is tartotta őket a házigazda páratlan szíves látása s a háziasszony nyájassága, szíves gondoskodása és ügyes forgolódása 2 éjjel és 2 nap, míg végre mindenkit hazaszóltatott a kötelessége s szívökben felejthetetlen emlékekkel távoztak el.

Iskolaorvosi kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Heinecz Hugó* dr. rozsnyói városi tisztúri orvost a rozsnyói kath. főgimnázium iskola orvosává és egészségtanárává nevezte ki.

Uj állomásfőnök. A rimaszécsi állomáson megüresedett állomás főnökségre *Klacsó József* városunkbeli fiatal máv. tiszt lett kinevezve, ki állását már el is foglalta.

Gyermek-napok. Az országos gyermekvédő liga által meghonosított gyermek-napok, mint a múlt évben, úgy ez évben is április hó 2-3-án fognak megtartatni. E czélből vármegyénk főispánja meglehangú felhívást intézett a hatóságokhoz, a mai napon d. e. 11 órákor pedig gyűlésre hívta meg az intézőségi körök tagjait a vármegyeházára. Állispánunk szintén szépen szerkesztett felhívást intézett a járásbeli főszolgabírák és városi polgármesterekhez ugyan e tárgyban. A humánus és a gyermekvédelemre a messze jövőre fontos alapvető törekvést czélzó intézményt mi is melegen ajánljuk a közönség becses figyelmébe.

Halálosások. A régi világnak egyik tipikus alakja, városunk régi polgára: *Szlávy Frigyes* aranyműves hunyta le szemét örök álomra folyó hó 3-án 86 éves korában. Tisztes, becsületes ember volt, ki polgáraink színe-java között méltó helyet foglalta el, s közbecsülést vívott ki magának. Temetése folyó hó 6-án délután nagy részvét mellett ment végbe.

Mint lapunk zártakor távirat utján értesülünk, *Bárczay Sándorné* szül. *Hevessy Lenke*, *Hevessy László* kedves és művelt lelkü leánya f. hó 6-ikán Budapesten meghalt.

Harmatta János helybeli postatisztet súlyos csapás érte, amennyiben fiatal, szép felesége szül. *Lux Julia* 20 éves korában folyó hó 4-én a helybeli kórházban, hová súlyos typhus betegséggel ápolás végett beszállították, elhunyt. A fiatal asszonyka 8 hónapos csecsemőt hagyott hátra.

Tirsér István ügyvéd, volt 48-as főhadnagy, a ki a 70-es években Rimaszombából Rozsnyóra, majd onnan Budapestre költözött, folyó hó 1-én 82 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunytban, kit nagy részvét mellett temettek el, dr. *Tirscher* Ernő budapesti rendőrorvos atyját gyászolja.

Jótekonyság. A kereskedő ifjuság által február hó 22-én tartott mulatság jövedelméből a Rimaszombat és vidéke jótekonyság négyzet kapott 138 korona 40 fillért, ezért hálás köszönetet mond az elnökség.

Egy jegyző ünnepelése. Tornaljai egész társadalmában melegen ünnepelte február hó 23-án *Fischer Gyula* jegyzőnek 35 évig ernyedetlen szorgalom és tevékenység után való nyugalomba vonulását. A városi képviselőtestület a kaszinóval együtt száz terítékű bankettet adott. *Hevessy Bertalan* méltatta, ismert szónoki hűvel, az ünnepelt férfit érdemeit. Majd *Csabay* esperes emelt poharat *Hevessyre*, mint a társadalom irányítójára. Ünnepelésben részesítették az ujonnan megválasztott *Facsinsay István* jegyzőt is, kinek működése elé a legnagyobb bizalommal tekint a város közönsége.

Agyonlőtte a fiát. Csetneken f. hó 1-én egy régi családi viszály nyert befejezést tragikus véggel. *Vernarszky Mihály* közbirtokossági kerülnök és feleségének életét mindjobbán elkészítette garázdá természetű, rossz fiuk, a huszonéves éves *Vernarszky Pál*, a ki kötekedő, valóságos falurossza volt, kitől rettegett az egész Csetnek közönsége. Szüleivel ellenséges lábon állott, mert ezek nem akartak beleegyezni, hogy egy pinczérnőt, a kibe a fiu szerelmes volt, nőt vegyen. Ők egy tisztességes jóra való lánnyal szerették volna összeházasítani fiukat, de ez sehogysem sikerült s a fiu, ki már egy ízben 9 hónapot ült a rimaszombati fogházban, szüleit folyton szidalmazta s többször bántalmazta is. F. hó 1-én a fiu hazajött s apját több ízben kereste, több ízben mondva: „Még ma emberré kell innom!” Atyja, az 55-60 éves *Vernarszky Mihály*, eközben hazaérkezett s fiát csittgatni kezdte; ez azonban nem engedett, mindig dühösebb lett és nekitamadt apjának, ki levette a szögről *Werndl-fegyverét*, azzal védekezve, igyekezett kituszkolni a fiut a házból. A fiu megragadta a fegyver csövét és ütni kezdte öklével apját, ki hirtelen kirántotta a fegyvert, egy lépést hátrált és a fiát agyonlőtte. Az erőteljes

fiatal ember rövid idő alatt kiszenvedett. F. hó 2-ikán volt Csetneken a boncolás, melyen *Aranyossy rozsnyói járásbíró*, dr. *Mészáros István* rimaszombati kir. ügyész, dr. *Zehery István* törvényszéki és dr. *Kengyel János* csetneki orvos vettek részt. Az öreg *Vernarszkyt* letartóztatták, de az ügyész intézkedésére szabadlábra helyezték.

Jegyzői állás. *Kubinyi* Aladár kuriai bíró, a helybeli törvényszék elnöke pályázati hirdetményt tesz közzé a tornaljai járás kir. járásbírósnál megüresedett jegyzői állásra. A hivatalos lapban való harmadszor megjelenéstől két hét alatt adandó be a kérvény.

Távzó orvos. Dr. *Glatter Béla* ujantárvölgyi gyári orvos — mint halljuk — megvált állásától s Szatmármegyében körorvosnak választották meg.

Uj iparvállalat. A múlt héten, folyó hó 3-án a város háza tanácstermében dr. *Kovács László* elnöklésével élénk érdeklődés mellett folyt le a tanácskozás egy városunkban felállítandó szappan- és gyertya-gyár vállalat ügyében, melynek eszméjét *Galambos József* — az ehhez kiválóan értő, derék polgártársunk vetette fel. A tervezet elkészítésére egy bizottság küldetett ki dr. *Cziner Miksa* elnöklése alatt.

Farsang vége. A tél utolsó hideg és szürke sugaraival a farsang is elmúlt. Vége egy időre ismét a mulatságoknak. Jó is lesz egy kicsit pihenni, mert a farsang elég zajos és változatos volt. Városunk intelligenciája azzal végezte be méltóképpen a farsangot, hogy egy társaság f. hó 2-án a *Három Rózsa* vendéglő éttermében, a másik pedig 3-án a *Tompá szálloda* éttermében gyűlt össze asszonyostól és leányostól *Carneval* herceg bucsuztatására. Mindkét helyen vig és kedélyes est folyt le, mely csak az éjfél órákban ért véget. Megjegyezzük azonban, hogy efféle estéket hölgyeink szórakoztatása czéljából más alkalommal is lehetne rendezni.

Öngyilkosság. Tamásfaluban *Basa József* 52 éves gazda megunta ezt a keserves világot, s életének végét akart vetni, február hó 28-án a kút hengerébe kötött egy madzagot, s azon bocsátkozott be a kútba, hol megfuladt. Már csak holttestét húzták ki, melyet a rendőri hullaszemle után eltemettek.

Vonatkisiklás. Folyó évi február hó 28-án a Tiszolczeről jövő esti vonatba besorozott fél meleg mozdonny a fűrészi bevágásban ismeretlen körülmény folytán kisiklott. Más baj azonban nem történt, csak annyi, hogy a vonat 50 perc késéssel folytathatta útját. Az ügy megvizsgálására *Fridrich Vilmos* ellenőr lett a miskolci fűtélvezetőszéktől kiküldve. — Ugyanezen a napon a zólyomi vonatról *Ladányi Pál* zártekező leesett és oly szerencsétlenül, hogy szörnyen halt.

Építési munkálatok. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatal a dobsinai állami polgári fiúiskolánál szükséges több rendbeli helyreállítási munkára árlejtést hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi március hó 23-ának d. e. 10 órájáig a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be.

Az ördög. Erdekes történetet hallottunk a barkó földről, az ózdi völgyről. Hol, hol nem, de ott valahol, valamelyik községben történt meg mostanában, hogy egy szegény asszonyka összekuporgatott pár száz koronáját vitte be az ózdi takarékpénztárba. Midőn a betétkönyveskével este visszatért és azt feje alá rejtve éjjeli nyugalomra tért, éjfélkor kopogtatást hallott ablakán. Kiszolt, ki az? Mire azt kapta válaszul, hogy jó ember! Erre ajtót nyitott az anyóka, ki még a rózsafűzér mellett esteli imáját rebegte. A mint belépett az idegen alak, a szegény asszony nagy rémületére egy szarvas ördögöt látott maga előtt. Nem használt sem a buzgó ima, sem pedig a sok keresztvetés, mert az ördög nyomban vallatára fogta az asszonyt, hol a pénze. Az asszony ijedtében mindent elmondott, mire az ördög megesküdte, hogy nem szól senkinek, de másnap elhozza pénzeszköjét és ő meg fog ezért jelenni és ezzel minden vétke meg lesz bocsájta, ellenesetben pokolba viszi. Ugy is történt szóról szóra. Másnap az asszony kivette pénzét és haza vitte és aggodalommal várta az ördögöt. Az ördög pontosan meg is jelent, de midőn az asszony a pénzt olvasta kezébe, hirtelen két esenlőr lépett be, kik az ördögöt azonnal elesípték és midőn a község házára kísérték, hol lefejtették róla a kecske bőrt, megállapították, hogy az ördög maga a községi bíró. A szerencsés fogás a pénztárnokot illeti, ki szintén eskü alatt kihallgatta az asszonyt a történetek felől és küldötte oda a két esenlőrt.

Állami hordódonga fanak kiadása. A m. kir. földművelésügyi miniszter a vinkovcei főerdőhivatal kezelése alatt álló szlavonai kincstári erdők koros tölgyeinek kihasználását az 1921. évi meghosszabbította, hogy ezáltal a hordógyártással foglalkozó kisiparosoknak módot nyújtson arra, hogy dongafa készületeket közvetlenül ott szerzhessék be. E czélből utasította a nevezett főerdőhivatalt, hogy az évenként kihasználandó fakészletek értékesítése alkalmával a hordógyártással foglalkozó kisiparosok és kisiparos szövetkezetek dongafa szükségleteinek fedezésére az időnként mutatkozó igényekhez képest külön kisebb donga készítésre alkalmas vágások alakítandók, melyek külön megtartandó árveréseken lesznek eladásra bocsájtandók. Az ezen vágási területen levő fák ott helyben tövön bocsájtandók árverésre s a vevő által vágatandó ki. Ezen árveréseken a hegyközségek, pinczeszövetkezetek és olyan egyes bortermelőik is résztvehetnek, akik a saját bortermelésükhöz szükséges hordók készítéséhez való dongafát maguk akarják ily módon beszerezni. Akiknek ily dongafára szükségük van, azok minden évben, tehát már a folyó évben is május hó végéig jelentésk be a miskolci m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelőséghez, hogy a következő évről mennyi és mily méretű dongafát szándékoznak készíteni s hogy az árveréseken részt venni szándékoznak-e. A bejelentés célja csakis az, hogy annak alapján tájékozás legyen szereshető arra nézve, hogy évenként milyen kiterjedésű vágástárterületek bocsájtassanak árverésre, a bejelentők azonban nem kötelesek az árverésen résztvenni, viszont az árverésen, mely rendszerint szeptember-október hónapokban tartatik meg, fenti foglalkozást űző oly egyének is résztvehetnek, akik dongafakészületeket előre nem jelentették be.

Nyugtázások és felülírtetések a sok aktuális közlemény miatt jelen számunkból is kimaradnak. A beküldők szíves türelmét kérjük.

Helyettes állami tanítói vagy tanítónői állást ki akar vállalni? A kir. tanfelügyelőség felkérésére felhívjuk a vármegye területén levő állás nélküli okt. tanítókat és tanítónőket, miszerint ez év márczius hó 10-ig jelentésük be a vármegye kir. tanfelügyelőségéhez, hogy hajlandók-e díjaz helyettesítéseket áll. iskoláknál teljesíteni? Egy-zersmind betérjesszendő a tanítói oklevél s értesítés folyamodó tanító, tanítónő család állapotáról és arról, hogy működött-e már a folya. modó a tanítói pályán?

Halálos elgázolás. Póznán János 55 éves balogi Koburg hercegi eseléd gabonával megrakott szőlőren igyekezett Balog felől R. maszombatba folyó hó 5-én, a város határában a hegyen leszállott a szekérről, s mikor újra fel akart ülni, lába megakadt a kerékben, az ember a szekér alá került, mely összetörte arcát, fejét és mellkasát. Másnap 6-án beszállították a kórházba, hol súlyos sérülései következtében még akkor éjjel meghalt.

Vásárárthelyezés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Rozsnyó r. t. városban a folyó évi június hó 2-ára eső országos vásár ez évben kivételesen folyó évi május hó 5-én tartassék meg.

Irodai gyakornok

felvétetik a **Heinselmann-féle Vasgyár-Bányatársulatnál Hísnóviban.** Ajánlatok az igazgató sághoz czimzendők.

Kiadó csűr és istálló.

A Kispást-téren levő csűr és istálló kiadó. — Értekezhetni: **Eszenyi Gyula** tulajdonossal.

Meghívás.

A „Hangya” a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelekékbe tartozó

Jolsva és Vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet

1908. évi márczius hó 22-én, délután 3 órakor a **Siket-néma intézet tornatermében**

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tagok az alapszabályok 23 § a értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményekről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netaláni indítványok.

1907. év december 31-én a tagok száma 349, üzletrészeinek száma pedig 950 volt.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg az üzletben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Jolsva, 1908 február hó 21-én.

Az igazgatóság.

Valódi friss juhturó már kapható:

Sturman Pál czégnél

Murányhosszurét, u. p. Murányalja.

Egy 5 kgr. posta bődön bárhova küldve: **franko 6 korona.**

Pontos és gyors kiszolgálás kis és nagy mennyiségben!

5-10

Hirdetmény.

923. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **gömörme-gyei takarékpénztár és hitelbank** végrehajtónak, **Zidov Janos** végrehajtást szenvedő elleni 1300 korona tőke s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Bakostörék községben fekvő s a bakostöréki 56 számú telekjegyzőkönyvben A I 1-21. sorsz. alatt foglalt Zidov János nevén ir. $\frac{1}{16}$ urbéri telekre és az ahhoz tartozó erdő legelőre 1854 korona kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1908. évi május hó 8-ik** napjának délelőtti 10 óráját Bakostörék községben, a községi bír. házában tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 185 korona 40 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1908. évi február hó 21-én.

Dr. Musotter, kir. tszéki bír.

Vetőmagvak:

Urasági Hanna-árpa, zab, búkköny, tengeri, bab, továbbá conventiónak rozs

Balányi Dezső terményüzletében **Miskolc**on legjutányosabban kaphatók.

Kiadó lakás.

A Losonczy-utca 45. sz. alatti ház emeleti része, melyhez 6 szoba, konyha, kamra, mellékhelyiségekkel, továbbá fatartó, sertésöl és konyhakert tartozik **május 1-től** kezdődőltg bérbé kiadó. — Értekezni lehet **Zavadszky Ede** tulajdonossal. 2-*

NŐI KALAP

üzletet nyitok

Rimaszombatban, Kossuth-u. 23. (Hollósy-féle butor-raktár mellett.)

A főváros és külföld fegyelmezőbb divattermeiben hosszabb ideig tartó tanulmányaim és tapasztalatom remélnem engedi, hogy az, ki szükségletét nálam szerzi be,

minden igénye kielégítve lesz,

mert legfőbb törekvésem lesz a **szolid kiszolgálás** és hogy

a legújabb, legelegánsabb női kalapok

állandóan dús választékban raktáron legyenek.

Üzletemet a szives közönség jóindulatába ajánlván, vagyok teljes tisztelettel:

Özv. BRECSKA LÁSZLÓNÉ.

Hirdetmény.

857. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Keregedő** község tagosítás folytán a 2579/869. évi igazságügyi miniszteri rendelet értelmében készített telekkönyvi átalakítási tervezet hitelesített és ezzel kapcsolatosan mindazon ingatlanokra nézve, amelyek az 1886. évi XXIX. t. cz. 1889. évi XXXVIII. t. cz. és 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. évi t. cz.-ben szabályozott eljárás és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantatosított fog.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1908 évi április hó 6-án** veszi kezdetét.

Ennélfgva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvi végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kintzött napra kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsennek, hogy az átiratásra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15-18 és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7 és 9 §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházott telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldöttel szöval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezők, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kelt Rimaszombatban a kir. tszék mint tkvi hatóság 1908. évi február hó 19-én.

Dr. Musotter, kir. tszéki bír.

Kiadó lakás.

Egy kisebb három szobás lakás (Losonczy utca 13. szám alatt) a hozzá tartozó konyha, kamara és más mellékhelyiségekkel együtt folyó év **május 1-től** bérbé kiadó. Értekezhetni az ugyanott lakó tulajdonos: **özv. Stelkovich Istvánnéval**

50 darab kerék eladó.

Várgedén, **Ternóczky Pál** kerékgyártónál 50 darab béres szekérbe való kerék — elsördendő — száraz anyagból készítve — eladó.

Kiadó lakás és bolt, eladó házak.

Andrássy utca 1-ső számú házban földszint, egy szép, egészséges lakás mellékhelyiségekkel és **ket bolt fűszerkereskedés és tőzsdének** igen alkalmas, azonnal bérbé vehetők.

Ugyszintén a Kossuth-utca 41. számú ház szép udvarral és rendezett kerttel eladó. — Venni vagy bérelni szándékozók értekezhetnek **Andrási László fényképészszel.** 10-*

Hirdetmény.

684. sz. — **Gömörpéterfala** község telekkönyvi birtok szabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra, amelyek az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. 1. sz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

Es azzal a felhívással tétetik közre:

Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t. cz. 15 és 17. §§-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban, és az 1891: XVI. t. cz. 15 §-a a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. és az 1891: XVI. t. cz. 15 §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886: XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenséget kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis 1908. szeptember hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eitelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személyeknek, a ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

Hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis **1908-ik évi szeptember hó 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásukat figyelembe vétetni nem fog.

Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik 1-ső és 2-ik pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszámamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1908. évi szeptember hó 1-ső napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvényes rendes utján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Kelt Rimaszombatban, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1908 február hó 10-én.

3-3

Dr. Musotter, kir. tszéki bír.

Ajánlkozás.

Alóírott tisztelettel hozom Rimaszombati város és vidéke n. é. közönségének tudomására, miszerint a

kőműves ipar

önálló gyakorlására még a mult évben jogot szereztem, melynek alapján ajánlkozom házak javítására, átalakítására, festésére, továbbá betonozásra és egyéb a kőműves ipar keretébe tartozó minden munkának pontos, kifogástalan és gyors elkészítésére a legmérsékeltébb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombati, 1908. február hó.

Czakó István,

4-*

kőműves iparos.

Lakás: Losonczy utca 61. szám alatt.